

Sopars

Joan Guerola

Érem al final de la primavera, els dies ja eren llargs i apetia sortir a fora. En un restaurant em vaig trobar un sopar de funcionaris. Els homes estaven asseguts tots a un costat i l'altre d'un cantó de la taula. Entusiasmats, parlaven del remolí de les declaracions de renda. En Soler parlava dels casos corrents de com no pagar a Hisenda: comprar bons, pisos, pàrquings... En Martínez s'enrotllava parlant sobre els dentistes, que han perdut molta clientela a causa de la SIDA, als EUA. En Soler afirmava que fins i tot els mosquits transmeten la SIDA, però remarcava, entre les rialles dels altres, que han de ser mascles. A partir d'aquí van passar als acudits verds, més o menys graciosos, que reien fins a rebentar. Els acudits s'han de riure, encara que només sigui per educació, deia en Puig, mentre reia a grans riallades amb les galtes vermelles com dues magranes. Després de les postres, en Miró va preguntar si l'element femení volia xampany o no. I tot seguit començà, aixecant un xic la veu, a parlar de lletres bancàries, de recursos e intentant sempre que els seus arguments poguessin convèncer en Martínez. La cambrera anava i venia de pressa. Ells ara, reien, ara discutien, ara xerraven sense cap ordre, menjant i bevent potser en excés. Cadascú intentava, entre núvols de fum de tabac, tenir raó aixecant la veu per sobre del que és habitual, o per sobre del nivell a què xerraven les persones de les taules de l'entorn: que

si els creditors tal i tal, que si els ordinadors de la 'la Caixa' eren extraordinaris, que si les condicions de les cartes de pagament, que si els assentaments... La manera de parlar d'en Soler resultava quasi insolent, fins al punt que les seves frases van molestar gairebé a tothom, però al cap d'una estona superaven la possible irritació, i allò que abans els havia ofès, ara ho reien. Un gest o una frase que en una altra situació podria ésser indignant, en aquests moments, i gràcies a l'efecte benefactor de la beguda, podia passar sense afectar ni el més mínim. Probablement en Martínez començaria a parlar de sexe, més endavant en Soler de cotxes, i després en Miró ho faria de futbol. Les dones, totes juntes, estaven assegudes a ambdós costats de l'altre cantó. L'Anna parlava de la separació d'una germana seva, i la Nuri, tallant-la, explicava que estava amoïnada pel seu noi, que estava a Valladolid fent la *milli*; deia que era un noi molt innocent i que havia sortit poc de casa, i això la feia cavil·lar; la Georgina, punxant-la, tu, preocupada: «segur que ell ja deu haver trobat alguna noia que l'haurà espavilat»; «mira, tu no el coneixes», li deia la Nuri, amb la cara una mica descomposta, i la Georgina hi tornava: «tu dona-li diners i resta tranquil·la». L'Anna, mentre les altres escoltaven, començava a... La veritat és que les dones, més dòcils i menys apassionades, a poc a poc van anar teixint un mosaic de diferents experiències.

Semblava com si s'hagués trencat la submissió a la tímidesa i en estar sols, com si s'haguessin trencat barreres. Quan alguna confessava en veu alta les seves pròpies penes, se sentia protegida per la massa que feia el conjunt, com si cada pena, cada tristesa o preocupació fos més fàcil de suportar explicant-la a les altres. Es compartia una reciprocitat de parers. Els punts de vista de la resta, probablement diferents del nostre, ens ajudava a veure un problema determinat des d'una altra perspectiva que mai no se'ns havia acudit. La gent anava així donant a conèixer coses diferents; cosa que no significava xafardejar, sinó més aviat quelcom tan senzill com oposar-se a la fredor i a la indiferència. En les reunions d'aquests sopars la gent s'obre molt més. A diferència dels sopars de negocis o de compromís, en aquests no ens cal estar pendents del que diguem o de mantenir certes hipocresies respecte a la persona que tenim davant o al costat. Com que, d'una manera o l'altra, tothom està una mica fotut, i com que l'avorriment de la vida quotidiana ens rebenta, busquem en els sopars una momentània vàlvula d'escapament. Si podem descobrir o aprofundir en les nostres amistats, també hi ha el risc que es produeixin abusos de confiança: que hi hagi algun home o dona que parli en excés, fent que els altres se l'hagin d'ascoltar tant si els va de gust com si no.

Els exàmens dels estudiants

Joan Guerola

Amb una temperatura suau que endolgia l'hora de després de dinar, Laia Geli va marxar a estudiar a la biblioteca. En arribar a la porta de la Casa de la Cultura es va trobar amb la seva amiga Mª Àngels Bou, la qual li digué: «Ja se'ns acosten els exàmens»; després de saludar uns amics i sense pensar-s'ho més, la Laia li va contestar: «Ja se'ns acosten, no; ja són aquí». Passaven uns minuts de les quatre de la tarda i la biblioteca de la Casa de Cultura quasi ja era plena: la febre dels exàmens havia arribat. Hi havia molts nois i noies, vestits de mil maneres i colors diferents, portant cadascú al cap un rotllo diferent del company del costat. En entrar a la biblioteca hom podia veure que tots portaven els llibres sota el braç: llibres d'anglès, psicologia, microbiologia, dret, matemàtiques, filosofia, medicina, física, comptabilitat... Després dels primers sorolls i murmurs que feia la gent a l'entrada i que anaven marcint-se a poc a poc, un silenci poderós començava a predominar: només alguna tos, algun esternut, algú lleu moviment del cos assegut a la cadira, trencaven aquest respectuós i significatiu silenci.

La inicial i fidel submissió dels estudiants

davant dels llibres va anar, a poc a poc, fent-se més minsa. De la mateixa manera, la primària aversió que creava el fet d'haver d'estudiar es desfeia, perquè, a mesura que anaven passant les hores, nois i noies anaven arrapant i fent seus els conceptes, les idees i els pensaments que romanien adormits a les planes dels llibres. Quan regnava l'equilibri i tothom estava més o menys centrat en la seva feina, l'entrada d'un altre estudiant, tot i la seva inofensiva i tímida naturalitat, venia a ser l'entrada d'un ser estrany, d'una persona indiscreta que agredia l'atmosfera del conjunt de la sala. Quan s'hi endinsava, deixant-se contagiar per l'ambient d'estudi, era quan aconseguia connectar amb els altres. Uns estudiants escrivien o subratllaven les fotocòpies amb el retolador remarcant allò que més els interessava; d'altres semblaven que els apunts se'ls estiguessin engolint; d'altres tenien els colzes damunt la taula i les mans contra les orelles, intentant aconseguir un aïllament total; n'hi havia que cercaven el títol d'algun llibre als fitxers. Les hores passaven i, emportats cadascú per la seva pròpia neura, quan arribava el vespre els llibres s'havien rendit a la ment de cada estudiant, la qual els havia esmicolat.

Hi ha estudiants que, com la Laia Geli i la Mª Àngels Bou, són previsors i ordenats i prefereixen estudiar escalonadament sense deixar-ho tot per a la setmana d'abans l'exàmen. No els agrada estudiar a corre-cuita.

Un cop s'acabi la por i l'angoixa que creen els exàmens, els estudiants tornaran a recuperar el seu aspecte habitual.

L'esverament d'estudiants d'aquesta hora del dia em dóna a entendre que la tarda és un temps que va bé per estudiar quasi per a tothom. En canvi, hi ha parts del dia que no són compartides amb la mateixa exaltació pels estudiants. A alguns els agrada estudiar de nit; és a dir, anar a dormir tard i l'endemà llevar-se tard també. D'altres són matiners, prefereixen llevar-se de bon matí i aprofitar les hores de la matinada perquè diuen que estan més frescs per a l'estudi. Per tant, com que cadascú té els seus hàbits, jo no goso inclinar-me per la nit o per la matinada, perquè tan bona pot ser l'una com l'altra.

Cadascú fa servir aquella part del dia a la qual s'acostuma. A les meves amigues Laia i Mª Àngels, i a tothom que tingui exàmens, us desitjo que tingueu sort.

Esperar

Joan Guerola

Ningú no pot dissimular que en aquesta vida sovint estem a l'espera d'algué, d'alguna cosa, d'algun esdeveniment... La submissió a l'espera acostuma a ésser quelcom que té un gust de diferents colors: una espera d'incertesa, d'angoixa, d'agitació, de dubte, d'il·lusió, d'una intriga que embafa... El nen d'EGB s'hi encoraja, encuriolit, per poder estudiar en un Institut de BUP o FP. Són molts els que, ben farts de llibres — potser de portar-los darrera, dubto que no estiguin d'estudiar —, desitgen acabar el curs i començar a treballar. Els posen confiança en el seu possible nou treball per poder ésser autosuficients i poder independitzar-se, i així tenir el seu propi cotxe i la seva targeta de crèdit, per exemple.

Els aturats esperen dia rera dia amb renovada paciència poder tenir un nou lloc de treball, mentre els empresaris estan enfeinatíssims cercant nous mètodes de guanyar més i més diners sense amoïnar-se gens pels treballadors i donen la impressió de voler defugir complir els seus deures amb l'estat.

Dues feines

Alguns adults que ja treballen, que tenen bona posició social, esperen insolidàriament tenir dues feines, si poden. Altres ja es fan una pòlissa de vellesa per tal d'arribar als 65 anys sense tenir problemes:

són els que no confien en les esperes incertes. El divorciat o separat espera omplir la seva indiferent solitud amb una companyia en la qual trobar-hi amicitat, afecte i estima. Hi ha matrimonis que, vivint separats per raons de treball — l'un viu en una ciutat i l'altra en una altra prou allunyada —, acostumen a dir que costa molt d'arribar el moment d'estar junts i que l'espera es fa eterna i feixuga. Els dies sembla que reculen, en comptes d'avançar.

Els polítics esperen ésser elegits diputats, senadors, batlles o el que sigui en les properes eleccions, mentre els electors estem esperant que els polítics ja elegits facin tot allò que van prometre en la seva campanya; altres electors, pensosos, diuen escèpticament allò de «Prometer no es dar trigo».

Hi ha qui simplement espera guarir-se de la malaltia que està patint o bé espera uns quants mesos que l'hospital li envii una carta per poder operar-se: la Seguretat Social, ja se sap! No cal parlar-ne, de les pesades i llargues esperes quan vols ésser atès pel teu metge de l'ambulatori. Però sí que cal esmentar l'espera crua i angoixosa quan tens un familiar ingressat a urgències en estat de coma, o un familiar ingressat a la UVI, i tu, assegut a la sala d'espera, veus com les hores, que t'assoten, et van marcint i enfonsant en la teva incerta i inquieta espera ahora que ansieges saber alguna cosa i ningú no et diu res.

Hi ha persones que esperen setmana rera setmana que els toqui la primitiva o qualsevol de les moltes loteries o jocs que hi ha. En l'esfera de la passió per l'esport, moltes persones simplement esperen l'anomenat partit de l'any de futbol, tennis, basquet... i l'esperen amb deler i il·lusió. Després, de vegades, resulta ésser el més dolent. Sé d'alguns que esperen trobar algun mètode per poder deixar de fumar. N'hi ha que, insistintment, busquen una manera de dominar la seva impulsivitat, la seva agressivitat verbal o les seves angoixes. Altres s'hi esforcen per ésser capaços de perdre timideses i vergonyes. En el món dels ensenyaments hi ha qui espera que als professors de BUP i COU no se'ls encomani el seu complex de superioritat respecte als de FP. Altres persones, però, no tenen la força de suportar una depressió nerviosa, sentir-se frustrats o insatisfets de la vida, i decideixen acomiadar-se del món, acabar amb tot, suïcidar-se. També podem trobar-nos aquells que s'acomoden a tot o aquells altres que tenen vocació d'esperar i mai no estan contents amb res. Alguns, que de petits no ho van aprendre, constantment esperen de superar la frustració.

Dintre de tantes esperes, també és esperat que la frustració del jurat del premi Palol de poesia, el qual no fou capaç de trobar cap obra que no fos estèril, sigui superada l'any que ve. Potser alguns membres esperaven un xic de protagonisme perquè es parli d'ells, encara que sigui malament.

Dos estudiants de FP

Joan Guerola

No vull parlar de gent interessant a la qual se l'escolta amb interès. En concret, la gent gran, que en molts casos són els que remenen els cireres perquè són presidents de països, de bancs poderosos, de Caixes, d'empreses... Els protagonistes d'aquesta història són a l'altre extrem: són joves que no estan intranquils pel IPC de cada mes, ni estan afligits pel futur: el futur no els preocupa, ni tampoc si les perspectives econòmiques —a diferència dels grans— són favorables, ni estan pendents de la campanya electoral que ja s'acosta.

Cada matí, des de casa meua, puc veure passar amb cara de son en Josep Prats i en Miquel Palau camí de l'Institut de FP. Tots dos tenen en comú que han estudiat a la mateixa escola d'EGB i ara estudien 2 FPI d'electricitat. Però mentre en Josep Prats viu molt intensament allò que estudia perquè li encanta, en Miquel Palau es deixa arrossegar pel fet que estudia electricitat perquè no sabia ni tenia a on anar. Ara vol plegar. Està cansat. S'ho deixaria tan aviat com trobés feina. L'originalitat d'en Josep

Prats, que ha triat l'especialitat d'electricitat perquè li agradava, serà sempre major i millor que no pas la d'en Miquel Palau, que s'ha deixat influenciar pel seu amic perquè no sabia què fer. Els pares d'en Miquel, com que veien que li en suspensien moltes, el van fer anar a classes particulars. Allò més sensat i prudent és que els pares estiguessin pendents i vigilessin si en Miquel feia cada dia els deures del col·legi i que li preguntessin la lliçó. Com que els pares s'inhibien, passaven per alt preguntar-li la lliçó, van preferir buscar-li un mestre —al qual li va anar molt bé— que li fes classe. Els pares pretenien que el seu fill consolidés allò que hauria d'haver après a col·legi: la feina, però, del mestre, es reduïa a fer-li els deures: a en Miquel tampoc no li venia de gust estudiar, pensar, esforçar-se una mica...

En Miquel pertany al grup d'alumnes que estudien molt poc o gens i, com a aquests companys seus, gairebé sempre creu que es mereix una nota millor. Els alumnes com en Miquel empranyen el professor dient-li que hauria d'aprovar tothom i fer una

valoració més alta dels exercicis. Aquesta eterna reivindicació està prou estesa entre l'alumnat, el qual creu que els professors escatimen massa i que puntuen massa baix. Caldria, doncs, que els exàmens fossin corregits per màquines, i així potser s'acabaria aquesta contínua polèmica. Quan aquest diàleg de queixa desaparegués, naixeria una frontera buida i freda entre professors i alumnes respecte a tot allò que es refereix als exàmens, com ja han desaparegut altres diàlegs en altres esferes de la vida social a causa de les màquines, principalment. Potser tot seria més just i més monòton. Alumnes com en Miquel es fan notar més per les seves queixes que pel seu interès.

Per la seva banda, al seu amic en Josep li agrada el que estudia, a part que desitja aprofitar el temps i superar-se. Normalment accepta les notes que treu als exàmens. Entre en Josep i els seus professors no es forma un diàleg de queixa, sinó un diàleg constructiu mitjançant el qual ell tracta de veure les pròpies errades a fi de no tornar-se a equivocar.